

Dražší pivo, voda, teplo... „Že vyřešili krizi?! Nic nevyřešili!“ Ševčík pozval na VŠE známé experty.

polec24.cz/blog/drazsi-pivo-voda-teplo-ze-vyresili-krizi-nic-nevyresili-sevcik-pozval-na-vse-zname-experty

josh-xy

15. 4. 2023



„Pokles u vepřového i drůbežího. Likvidace sadů, soběstačnost v produkci zeleniny 25 procent.“ I to zaznělo na akci s názvem „Uplatňování hospodářské politiky v ČR v zemědělské oblasti v podmínkách energetické krize v období nastupující recese“. Promluvili na ní bývalí prezidenti Agrární komory Zdeněk Jandejsek a Jan Veleba, energetičtí experti Ivan Noveský a Vladimír Štěpán, bezpečnostní analytik Jan Schneider a herec Ivan Vyskočil. Moderoval Miroslav Ševčík, děkan Národohospodářské fakulty Vysoké školy ekonomické v Praze. Nechyběla ani ochutnávka kvalitních českých potravin.

Tisková konference se konala na půdě Národohospodářské fakulty VŠE v Praze.

„Rozhodli jsme uspořádat tuto akci u příležitosti začátku spolupráce s určitými skupinami ekonomů, kteří by se měli snažit připravit hospodářsko-politická opatření pro nadcházející léta, která vůbec pro ČR nebudou jednoduchá. Ve spolupráci s experty z praxe bychom chtěli vypracovat studii, která by vedla k potravinové a energetické bezpečnosti. Chceme propojit akademickou půdu, na které děláme mnohdy výzkum teoretický, s tou konkrétní hospodářsko-politickou praxí,“ uvedl tiskovou konferenci docent Ševčík.

Klub 2019 – zemědělci i herci. Mezi hosty Klaus i Švihlíková

Hned na úvod představil bývalý prezident Agrární komory a bývalý senátor Jan Veleba Klub 2019, jehož členové jsou iniciátoři tiskové konference. „Jedná se o volnou platformu, kterou jsme založili v roce 2019. Členy jsou především experti v oblasti zemědělství, ale například také bezpečnostní analytik Jan Schneider nebo známý herec Ivan Vyskočil. Ten nám moderoval demonstraci na Hradčanech v době, kdy jsem byl ještě šéfem Agrární komory a senátorem,“ vysvětlil Jan Veleba. Dodal, že členové klubu se scházejí pravidelně každý měsíc v Trhovém Štěpánově, kde má sídlo své firmy Zdeněk Jandejsek.

„Už když jsme klub zakládali, jsem věděl, kam to bude v zemědělství směřovat,“ vysvětlil Veleba. Prozradil, že na setkání jezdí i zajímaví hosté. „Byl u nás například pan prezident Klaus, tady právě docent Ševčík, ekonomka Švihlíková a další,“ uvedl s tím, že akce pravidelně navštěvuje i další známá herečka Jaroslava Obermaierová.

„Naším cílem je, abychom probudili veřejnost a řekli jim bez velké politiky, kde se české zemědělství nachází, kam to směřuje a jak to může dopadnout,“ uvedl a dodal. „Pro tuto konkrétní akci jsem se rozhodl, když jsem na zatím poslední demonstraci na Václavském náměstí neslyšel jediné slovo o zemědělství, jediné slovo o potravinách. Nikoho z politiků to nezajímá,“ pokrčil rameny a upozornil.

„Jak uvedl předseda federace, sklady potravinových bank jsou před jarním kolem sbírky potravin téměř prázdné. Krize už zasahuje i střední třídu. Přitom předseda vlády se postaví v Kramářově vile před kameru a sebevědomě řekne – vyřešili jsme všechno, vyřešíme i ceny potravin. Nic nevyřeší!“ vzkázal rázně a pokračoval.

„Ministr zemědělství Nekula je pro mě nekompetentní ministr. Je to bankéř. A pokud pan premiér bude ty ceny potravin řešit přes ukrajinskou pšenici, která zaplavuje Evropu? V Polsku zdrhl ministr před rozzuřenými farmáři. Pak odstoupil. To ukrajinské obilí je na Slovensku, v Maďarsku, v Polsku... Nepochybně musí být i tady, ty hranice jsou volné. Tak pokud to takto chce řešit, tak to dopadne opravdu hrozně špatně. To obilí je kontaminované plísněmi. Nemohli ho vyvážet a nedělejme si iluze, jak tam fungují kontrolní orgány,“ podotkl.

Zdeněk Jandejsek: O kolik se zvedly ceny energií u nás a o kolik třeba v Německu? Propastný rozdíl

Jak to vypadá ohledně potravin nejen v České republice, se rozhodl obsáhleji rozebrat i další exprezident Agrární komory a také člen Klubu 2019 Zdeněk Jandejsek. Ten připomněl mimo jiné, jak velkým podnikům ublížil Fialovou vládou narychlo přepracovaný strategický plán pro zemědělství v následujících letech, podle kterého menší zemědělci dostanou větší dotace než dosud, a to na úkor větších producentů, kteří ale vyrábí rozhodující část potravin.

„Nechápu také současné mediální diskuze rádo by odborníků, kteří hledají viníky zdražování potravin a vysoké inflace mezi zemědělci,“ uvedl s tím, že například nedávné vystoupení paní Zlámalové a pana Slaného v televizi byl podle něj v podstatě „hon na čarodějnice“, nebo lépe řečeno „hon na zemědělce“, kteří mají podstatně horší podmínky než jejich kolegové na západě. A hned dodal konkrétní čísla:

Růst cen energií pro podniky za rok 2022

Česká republika – o 61,8 procent
Německo – 2,6 procent
Polsko – 3,4 procenta
Rakousko – 1,5 procenta
Maďarsko – 0,9 procent
Slovensko – 7,7 procent



Zdeněk Jandejsek a Jan Veleba. (Foto: David Hora)

„Do zemědělství a hlavně do potravinářského průmyslu se ceny energií promítají téměř ve všech vstupech. Například jen cena průmyslových hnojiv se v roce 2022 zvýšila o 300 až 400 procent. Jadrná krmiva, tam je to o 70 až 90 procent, soja o 56 procent, bílkoviny o 30 až 50 procent,“ vypočítával Jandejsek a dodal, že růst cen vstupů byl tak velký, že podniky se živočišnou výrobou měly velké problémy chovy udržet.

Vepřové? O 10 tisíc prasnic méně. Drůbež, také pokles. A likvidace sadů

Prozradil také, jak to vypadá s vepřovým masem. „Koncem roku 2021 jsme měli kolem 80 tisíc prasnic. Koncem roku 2022 to bylo jen 74 tisíc a nyní, na konci dubna, už jen 70 tisíc kusů. Pokles, který udává statistický úřad, je 14,2 procenta,“ uvedl s tím, že situace je podobná i u drůbeže, kde je pokles o 8 procent.

„Takže pokud někdo tvrdí, že si zemědělci strkají peníze do kapes a jsou původcem všeho zdražování, tak ať mi vysvětlí, proč tedy ty podniky končí, když se mají tak dobře?“ položil řečnickou otázku.

Dostal se i k likvidaci ovocných sadů i k neradostným číslům ohledně zeleniny. „Letos se zlikviduje 1500 hektarů sadů. Mluvíme o tom, jak potřebujeme zeleň a na druhou stranu ji likvidujeme. Ovocný strom je přece také zeleň. Dochází i ke stagnaci výroby zeleniny.

Soběstačnost je v současné době 25 procent. Protože tam je potřeba obrovské množství energie,“ uvedl a vzkázal. „Je potřeba podporovat ty, kteří dávají jídlo na stůl, a ty, kteří nic neprodukují, kteří dostávají pouze dotace, které spotřebovávají pro svou činnost.“

Méně vepřového v Evropě. A co mléko?

Zamyslel se také nad tím kam, co se týče potravin, kráčí Evropa. A opět přinesl neradostná čísla:

Pokles produkce vepřového masa:

Německo – pokles o 16 až 17 procent

Belgie – 18 procent

Francie – 10 procent

Španělsko 8 procent

„Za chvíli tady budeme dovážet všechno. Odkud? Z jižní Ameriky. Ale tam se od počátku cyklu živočišné výroby používají antibiotika. Používají se tam běžně růstové hormony. A co uhlíková stopa a vykáčené pralesy? To najednou nikoho netrápí?“ ptá se Jandejsek a přidává informaci ohledně mléka. „Každý den končí v Evropě zhruba tisíc malých farem, zaměřených hlavně na mléko. Budeme to redukovat, protože krávy prý tvoří metan, například ve výkalech. Co to je za hovadiny? To jsou věci, které se šíří Green Dealem. Zbláznili jsme se v Evropě. Svět nás převálcuje,“ vzkazuje neradostně.

A uzavírá. „Je nutné vyřešit ceny energií. Pokud se rapidně nesníží cena plynu a neskončí lipská burza, nelze očekávat pokles cen potravinářské produkce. Pokud bychom toto všechno vyřešili, mohli

bychom se vrátit na ceny, které tady byly, maximálně plus deset procent. Ale musíme úplně jinak nastavit podporu zemědělcům, tedy těm, kteří něco opravdu vyrábí.“

Vladimír Štěpán: Chceme jít cestou Bulharska, nebo Rakouska?

Porovnat situaci České republiky na jedné straně s Bulharskem a na druhé s Rakouskem se rozhodl energetický expert Vladimír Štěpán.

„Bulharsko je ekonomicky na dně. Tři a půl milionu lidí uteklo. Cvičná mobilizace, nyní řeší povolávací rozkazy. Rakousko, prosperující ekonomika, krize se jich nedotkla. Proč? Stoprocentní závislost na ruském plynu. Mají společný podnik s Gazpromem. Jejich banky jsou aktivní v Rusku. Žádná mobilizace, ani náhodou,“ porovnal a jen tak jako mimochodem připomněl. „Česká spořitelna (rakouská) nám tady v podstatě vykládá, že nebude sponzorovat VŠE, protože je docent Ševčík proruský. Chodí na demonstrace s „dezinformátory“. Vždyť to Rakousko je celé proruské. A oni nás tady budou školit?“ ptá se a pokračuje.

„Na té demonstraci byli odborníci, ale to v mainstreamových médiích nebylo. Když jsme navrhli vládě řadu opatření, jak se dostat z krize, tak nám nikdo neodpověděl! Proto jsme logicky šli na ten Václavák. Poradit se s lidmi, protože nikdo jiný než lidé svojí aktivitou to tady nemůže změnit. Politici to u nás nezmění. Jak máme nejhorší ekonomiku, tak máme i nejhorší vládnoucí politiky,“ posteskl si a vrátil se k Bulharsku a Rakousku. „Takže jakou cestou chce jít ČR? Jako Bulharsko, kde politika řídí ekonomiku a ekonomika je vůbec nezajímá, stejně jako v ČR? Devastace ekonomiky, devastace energetiky... A nebo jako to Rakousko, kde ekonomika řídí politiku? Takže úplně tiše podporují Ukrajinu, zároveň nakupují od Ruska pětkrát levněji než my,“ podotýká.

Nejnižší náklady na výrobu energie a nejdražší elektřinu v EU

„Máme nejvyšší inflaci, nejvyšší ceny energií, nejrychleji se zadlužujeme. Pan Fiala říká, že jsme překonali krizi. Ale vláda chce zdražit – vodu, teplo, léky, dopravu, točené pivo... daň z nemovitostí.

To všechno dohromady přinese ročně několik desítek miliard. To, co navrhujeme my v té energetice, by přineslo stovky miliard ročně. Ale oni půjdou cestou zvyšování daní. Příčina krize je jediná. Špatně řízená ekonomika, která se pak promítá i do zemědělství, o čemž mluví například Zdeněk Jandejsek. Jsem přesvědčen, že například právě Zdeněk Jandejsek by tento stát stoprocentně vyvedl ze zemědělské krize. Ale vláda nechce odstranit příčiny krize. Ona chce zvyšovat daně, zvyšovat vše, co zasahuje obyvatelstvo," řekl Štěpán a dodal.

„Hlavní problém je, že naše vláda špatně zastropovala ceny energií. Zastropovala je dvakrát až čtyřikrát výše než v jiných státech. Nám by stačilo, aby je zastropovala v té úrovni, jako ostatní státy. Ale oni to neudělali a neudělají to. Když posloucháte premiéra Fialu, tak vám řekne – krizi jsme zvládli. A teď se chystáme na zemědělství. No z toho by kolega Jandejsek mohl mít také infarkt," pokýval a pokračoval. „My přece víme, že máme nejnižší náklady na výrobu energie, ale přitom máme nejdražší elektřinu v EU. Máme na to, jít cestou toho Rakouska, cestou té prosperity. Ale jediná cesta je, zbavit se této vlády," nebral si servítky.

Ivan Noveský: Povolenkami pomáháme financovat například výstavbu uhelných elektráren v Číně

K cenám a výrobě elektrické energie se dostal i další energetický expert Ivan Noveský. „Česká republika je zcela soběstačná ve výrobě elektrické energie. Co je zajímavé, hlavně pro ty, kteří vyznávají takzvaný Green Deal, je to, že stoupl významně procento elektřiny, která se vyrábí z uhlí. Spotřeba v ČR je víceméně pořád stejná, spíše se ušetřilo díky těm šíleně nesmyslným cenám elektřiny. A zajímavé je tedy také to, že stoupl téměř o čtvrtinu export elektřiny. To znamená, my si tady likvidujeme životní prostředí, máme nejnižší výrobní cenu v rámci EU. Za 15 haléřů vyrábíme kWh z uhlí, za 25 haléřů vyrábíme kWh z jádra. K tomu se bohužel musí ještě připsat

takzvané povolenky. To už je úplný nesmysl, protože ty povolenky, to je vysloveně spekulativní nástroj. To se životním prostředím vůbec nesouvisí. Naopak,“ uvedl.

A vysvětlil. „Těmi povolenkami, tím, že to platíme, pomáháme financovat výstavby uhelných elektráren například v Číně, což je velmi zajímavé. Čínské banky spekulují s těmi povolenkami, americké fondy z nich také mají také dost velké zisky – a my jak blázní v Evropě řešíme nějaké povolenky,“ pokýval a zopakoval. „Takže, z hlediska elektřiny jsme zcela soběstační, přesto máme absolutně nejvyšší ceny. Například letos v únoru u nás cena pro koncové spotřebitele byla nějakých 12,68 Kč za kWh. A když si to vezmete, v Polsku byla v té době cena 4,44. Na Slovensku 4,51. V Maďarsku, se kterým se nemůžeme srovnávat, protože ti si jdou svou cestou, chovají se naprosto národohospodářsky spolehlivě, (v přepočtu) 2,23 Kč,“ přidal pro nás ne právě povzbudivá čísla.

Zemědělci? V podstatě velmi úspěšní! A komici ve vládě...

„Když pan Prouza říká, že stoupl zisk zemědělských podniků, mluví o tom, o kolik stouply u zemědělských podniků ceny, myslím, že někde zaznělo o 39 procent a pokud si uvědomíme, že u nás se vyhoupla ta cena těch energií o 62 procent, tak v podstatě naši zemědělci jsou velmi úspěšní. Pak existují další lidé, říkám jim komici ve vládě, když vám někdo řekne – zajed'te si kupovat potraviny do Polska. Tak já nevím, jestli se mám smát, nebo jestli to mám označit za vlastizradu, to už pomalu naplňuje paragrafy trestního zákona,“ kroutí dál hlavou Ivan Noveský a pokračuje. „Jiná situace je bohužel u plynu, kde jsme skutečně závislí na dodávkách zvenku. V roce 2021 jsme spotřebovali 9,4 miliardy kubíků, v roce 2022 jsme spotřebovali 7,5 miliardy kubíků. A ta úspora nebyla jen u obyvatelstva, ale i u zemědělských nebo průmyslových podniků. Díky šílené ceně,“ podotýká.

„Když jsme tady v roce 1996 měly za plyn nějaké tři koruny, a to už bylo po všech různých zdraženích, tak proč dnes platíme tak šílené ceny, když nebyl vybudovaný žádný plynovod, nic nového se v tomto

směru neudělalo? Všechny ty zásobníky se stavěly v dobách takzvané totality,“ připomíná.

„Z hlediska plynu jsme tedy opravdu zcela závislí. Z hlediska elektřiny energetickou bezpečnost máme, pokud tedy nezvítězí šílená vláda a ten poslední ministr životního prostředí a v roce 2023 se opravdu neskončí s uhlím. Pokud ano, tak čím by se to nahradilo, si neumím představit. Protože ohledně dalšího bloku jaderné elektrárny, který se měl postavit v Dukovanech, se má podle té nejvíc optimistické představy stavět v roce 2036. Ale já osobně tomu nevěřím. Víím, jak to funguje s výběrovým řízením. Takže jak říkám, zatím jsme v elektrice zcela soběstační, ale pokud by došlo k tomu odklonu uhlí, je riziko, že ČR by špatně dopadla,“ uzavírá neradostně.

Jan Schneider: Potraviny a kritická infrastruktura. A „kuriozitka“ od ministra

Kritickou infrastrukturu státu následně rozebral bezpečnostní analytik Jan Schneider. Soustředil se především na kritéria ohledně potravinářství a zemědělství.

V souvislosti s rostlinnou výrobou citoval: „Výměra obhospodařované půdy jednotlivé farmy nebo zemědělského podniku na území jednoho kraje pro jednotlivou plodinu je nejméně 4 tisíce hektarů.“

Ohledně živočišné výroby: „Počet chovaných kusů zvířat v jednom chovu na území jednoho kraje podle základních druhů hospodářských zvířat:

Skot – Nejméně 10 tisíc kusů

prasata – nejméně 45 tisíc kusů

drůbež – nejméně 300 tisíc kusů

Kdo chová méně, nespadá do toho výčtu kritické infrastruktury. To znamená, nepožívá státní ochrany. Pak se něco podobného píše ještě u potravinářské výroby,“ říká Jan Schneider. A ptá se: „Co tento výčet znamená? Je tato metodika určení kritické infrastruktury správná? Podle ní do krizové infrastruktury spadají pouze velké provozy – co

když však takových není na území kraje dostatek? To znamená, že se můžeme dostat do situace, že na území určitého kraje vlastně prvkem kritické infrastruktury není žádný zemědělský provoz. Z toho vyplývá otázka, jestli zajistí tento výměr krizové infrastruktury podlé této metodiky dostatečné zemědělské a potravinářské kapacity k pokrytí skutečných minimálních potřeb obyvatelstva v případě mimořádné události, při níž je vyhlášen stav nebezpečí, nouzový stav nebo stav ohrožení státu (při válečném stavu se samozřejmě přechází na válečné hospodářství),“ říká.

„To znamená, že takto je definovaná kritická infrastruktura a já opravdu nevím, jestli, když se to reálně promítne na to, jak jsou ty podniky veliké, jestli by takto chráněná kritická infrastruktura byla skutečně schopna vyprodukovat dostatek potravin pro obyvatelstvo. Protože spoléhat na to, že to zajistíme nějakými smluvními prostředky odjinud – víme, jak to fungovalo při tom koronaviru, roušky a podobně... Čili, co nemáme doma, nemáme,“ říká Schneider a pokládá další otázky.

„Jakým konkrétním způsobem stát provádí ochranu kritické infrastruktury v rostlinné, živočišné a potravinové výrobě a v distribuci potravin? Jsou naopak první krizové infrastruktury nějak smluvně vázány ke státu, co se týče produkce?“ ptá se a podotýká. „Tato problematika vůbec není řešená. Já vím, že je strašně těžké to vyřešit, nicméně je asi nezbytné se tímto zabývat. Protože, jestliže máme od roku 2000 potravinářství a zemědělství zařazené do krizového zákona, tak bychom se měli zabývat také tím, jestli to v praxi vůbec něco znamená,“ vysvětluje a přidává „kuriozitku“.

„Já mám úplnou pointu, že to v podstatě neznamená vůbec nic. Pokud se můžeme spolehnout na zprávu ČTK z 5. dubna 2022, chtěl ministr zemědělství Zdeněk Nekula zařadit zemědělství a potravinářství mezi prvky kritické infrastruktury. Takže ten zákon byl přijat v roce 2000. Nastoupil pan ministr, který v roce 2022 vůbec netušil, že zemědělství a potravinářství je zařazeno v tom krizovém zákoně,“ žasl bezpečnostní analytik.

Ivan Vyskočil: Ministr asi nechodí nakupovat?

Ivan Vyskočil zmínil kromě jiného stále vyšší ceny potravin v obchodech. „Pan Nekula říkal před časem, že teď se budou ceny potravin už jen snižovat. Ale ona ho asi paní Nekulová neposílá nakupovat,“ podotkl vtipně a už vážněji dodal. „Protože já vidím, že se ceny potravin jen zvyšují.“

A položil dotaz na Ivana Noveského. „Byl jsem na jedné vaší přednášce, kde se hádali, kdo bude dostavovat ty Dukovany a vy jste tam říkal, že vlastně my sami máme tolik odborníků a tolik prostředků, že jsme schopni to dostavit sami. Ale my pořád hledáme Francii, Jižní Koreu, Američany... Proč? Řekněte k tomu něco,“ vyzval.

K odpovědi se připojil i docent Ševčík, který vzpomněl, že právě na toto téma měli na fakultě zhruba před měsícem tiskovou konferenci. „Byla za velmi bohaté účasti všech možných odborníků, kteří k tomu mají co říci, od ministra průmyslu počínaje přes šéfa Dukovan... a my právě ve studii ukazujeme, že můžeme až 65 nebo až 75 procent nákladů, spojených s dostavbou, realizovat českými subjekty,“ uvedl.

Jeho slova Ivan Noveský potvrdil s tím, že takto to fungovalo, když se stavěly Dukovany nebo Temelín.



Děkan Národohospodářské fakulty VŠE Miroslav Ševčík. (Foto: David Hora)

parlamentní listy

sdíletj na